

TALLERS

de suport educatiu al jovent 2016

Iniciativa impulsada per:

Em col·laboració amb:

Amb el suport de:

Si bé la intenció inicial era presentar un cas on es pogués treballar l'acompanyament en els processos de sortida. El cas que finalment es presenta ens va permetre ampliar més enllà les reflexions.

ANTECEDENTS DEL CAS

En Moha és el fill petit d'un matrimoni. Ell treballa de mestre, d'aquesta manera la família s'ha anat desplaçant a les ciutats on el pare havia de treballar.

L'any 2007 la mare d'en Moha va morir d'un càncer, aquest va ser un moment bastant complicat i de canvis dins l'estructura familiar. Sempre havia estat la mare l'encarregada de l'educació dels fills. La relació entre el pare i els fills era conflictiva. El Moha va manifestar que el seu pare era molt estricte i que utilitzava els càstigs físics com a pauta educativa.

Aquest moment es quan Hamza va començar el procés migratori a Espanya per tenir més oportunitats.

Un any més tard. Als seus 11 anys el Moha es va escapar de casa repetint el procés migratori del seu germà Hamza.

Arriba a Espanya sota un camió, es presenta a la policia; i després d'un itinerari com MENA, passant per centre d'acolliment (22 mesos), i CRAE (aquí es on ens coneixem, a finals de 2009), Moha als 16 anys (2012) és traslladat a un CREI per episodis violents, on compleix la majoria d'edat. En el mateix, realitza un correcte procés, realitzant tallers i activitats vàries.

A la seva sortida del CREI, el jove es lloga una habitació a Vilafranca del Penedès; es matricula a un PQPI de cuina a Barcelona que ha de pagar de la seva butxaca; s'empadrona i assisteix a serveis socials que l'assigna una referent. Coneix al seu metge de capçalera al que assisteix amb regularitat.

Dos mesos més tard, em truca per telèfon demanant-me per llogar una habitació (trucada que em recorda immediatament la seva sortida del CRAE i no hem fa cap il·lusió).

Li dono el telèfon de l'àrea i que pregunti per Isidre Carbonell.

Truca un parell de vegades i decideix presentar-se en ASJTET Aconsegueix entrevistar-se amb l'Isidre. Ingressa al pis al maig del 2014.

I s'està fins setembre de 2015. Actualment quedem cada deu o quinze dies, assisteix de forma irregular.

Àmbit Socioeducatiu.

Des de la seva arribada a Espanya, Moha no ha volgut establir cap tipus de relació amb el seu germà.

Esporàdicament intercanvia missatges amb cosins i oncles de part de mare.

Des de llavors ha viatjat una vegada al Marroc i, com experiència, ell mateix destaca com reforçades les seves creences respecte el seu pare i la seva família. Es manté completament al marge dels vincles familiars.

En la seva relació ver els educadors sol tenir ben referenciats a alguns d'aquests (majoritàriament homes amb autoritat o lideratge); però amb la resta estableix moltes distàncies, i sol buscar el conflicte.

Amb el grup d'iguals té dificultats en relacionar-se amb joves que no siguin marroquins, i, dins d'aquest grup té bastants col·legues, encara que cap es una relació de profunda confiança.

Manté grans dosis de reserva respecte de sí mateix. Marca límits molt clars en les relacions. No estableix relacions de confiança.

Àmbit del desenvolupament intel·lectual, aprenentatge i/o laboral.

Moha va a iniciar el seu procés migratori completament alfabetitzat.

Els seus resultats acadèmics a Espanya no van ser exitosos. No va aconseguir acabar l'ESO.

L'ha anat molt millor amb els recursos pre laborals. Al CREI va realitzar un parell de cursos d'oficis; i després a aprovat un PQPI de cuina.

Actualment ha abandonat el curs que tenia de jardineria y se està inscrivint a un de garantia juvenil.

Salut

El jove pateix episodis d'epilèpsia. L'origen dels mateixos el jove els ubica a la seva infantesa.

L'únic període a on no es registren atacs és durant la seva estada al CREI.

El mateix dia de l'ingrés al pis, comprant llençols va patir un episodi d'epilèpsia.

En lo que respecta a la vivència de la malaltia; l'amaga tot el que pot, la minimitza, intenta donar imatge de 'cosa sota control', etc.

Si bé assisteix regularment al seu metge de capçalera, qui le recepta la medicació tampoc confia en ell i evita donar-li informació sobre els seus hàbits i costums.

El jove es consumidor habitual de tabac i marihuana i sense confirmar: possibilitat de consums de cocaïna

El procés.

El primer pla de treball que el jove realitza conté essencialment: Aprovar PQPI de cuina, Augmentar competències sociolaborals, Definir projecte vital, Nocions bàsiques d'administració i gestió econòmica, Seguiment de l'epilèpsia.

Aquest primers mesos el jove desenvolupa una actitud d'autonomia exitosa, on aconseguix el que es proposa.

Augmenta progressivament el consum de marihuana.

Els atacs d'epilèpsia comencen a convertir-se en habituals. Al pis, al carrer, al metro, al recurs, a la platja, etc.

En un d'aquests atacs, a la analítica que li realitzen, apareixen restes de cocaïna, consum que el jove nega rotundament. I que atribueix a un fals positiu producte de la medicació.

El treball que realitzem llavors es que ja que se ha quadrat en que no consumeix cocaïna i que demana un vot de confiança en aquest sentit; s'ho donem, però quedarà com antecedent en el sentit de que si torna a donar se una situació semblant, demanarem contraproves; ja que entenem que donada la seva situació de salut, la incorporació del consum de cocaïna potser fatal.

A inicis de l'estiu de 2015 el jove pateix un atac d'epilèpsia molt fort; que el fa estar ingressat a la UCI 10 dies.

Durant aquesta hospitalització va a protagonitzar un intent de fuga en què va posar en risc la seva vida. Aquest episodi va marcar el posicionament de l'educador. I va tenir conseqüències a la seva vida.

Li va costar molts dies recuperar se; tot i així amb molt d'esforç, aconseguix aprovar el PQPI de cuina.

Aquest moment coincideix amb revisió de projecte educatiu, i apareixen altres elements: Hàbits saludables, alimentació, consums. Ordre i higiene personal

Objectiu prioritari: aconseguir un diagnòstic i tractament actualitzat; perquè se entenia que podia ser determinant per la elaboració del seu projecte vital.

Torna a desordenar se econòmicament, va a perdre opcions de recursos, perd hàbits d'higiene, ràpidament torna a fumar molt i apareix altre evidència de consum de cocaïna a la seva habitació. I torna a tenir atacs, fins i tot un al mar, d'on han tingut que treure els socorristes.

En aquest moment és que com a educador de referència fem amb ell una revisió de l'any íntegre que porta al recurs i com van les coses . Les que han anat bé i les que no.

Es treballa amb ell el fet que rebutja tota ajuda o intervenció , justament allà on sembla ser que més ho necessita. I que, l'educador no pot anar més enllà d'on ell marca els límits. I que no podem donar per bona aquesta situació.

Treballem una altra vegada temes com les relacions de confiança , de les relacions amb el seu germà , etc. De que ell sap perfectament quines són les coses de la seva vida que no estan anant bé i quines són les que no esta fent bé. Quant als consums, se li exigeix que per continuar amb la relació ha de realitzar un seguiment a través del CAS. Un pla d'alimentació ; canvi de neuròleg i canvi de metge de referència, etc.

El jove no accepta aquest acompanyament i ofereix 'reduir consums', però continua sense deixar-se acompanyar.

Resolem conjuntament la seva sortida del pis, amb ajuda i acompanyament de la nostra part .

S'ha anat a viure en un pis ocupat compartit amb una altra persona. Se'l veu deteriorat. Falta d'higiene, etc. Segueix acudint als ambients de tràfic i consum de Vilafranca.

REFLEXIONS

1- En el fons, un conflicte sense resoldre.

Conflicte entre el que necessita el jove i el que necessita l'educador. Des d'un inici la demanda del jove és explícita. Necessita una habitació. Pel que proposa una relació basada en un acompanyament reduït a mínims com l'ordre de l'habitació, l'assistència tutorial, la realització d'algun tipus de recurs, etc.

L'educador pretén i proposa un altre tipus de relació i un altre tipus d'objectius. La resolució d'aquest conflicte d'interessos ha de ser prioritària en el treball educatiu.

2- Entre la voluntarietat i el voluntarisme

La relació educativa en el marc dels pisos d'autonomia és una relació marcada per la voluntarietat de les dues parts.

Quan aquesta relació de voluntarietat és asimètrica la relació que s'estableix i els processos que s'inicien poden tenir una base inestable.

I aquesta falta de voluntarietat, sol ser coberta pel voluntarisme de l'educador. Les ganes de l'educador que el jove 'vagi pel bon camí'; en definitiva, les ganes de l'educador que els processos vitals dels joves que acompanya siguin la millor opció per a ells mateixos, pot ennuvol·lar el judici o fer que tarda a veure que ha entrat en un bucle de tornar a intentar-ho, sense resultats.

Perquè la relació d'acompanyament educatiu que ens toca necessita imperiosament de la voluntat de l'altre. I la voluntat de l'altre es pot motivar però ens i pot suplir.

3- Sempre hi haurà zones de la vida dels joves als quals acompanyem en què no tinguem res a fer, en la qual els joves no ens tinguin en compte o que directament no vulguin compartir amb nosaltres, zones on no acceptin mostra d'intervenció. Podem fins i tot acompanyar els joves en decisions que no compartim. Però d'alguna manera ha d'haver-hi uns límits, en format de criteris generals pels quals ha de vetllar l'educador.

Quines són les fonts d'aquests criteris? L'ètica professional, la lògica de la prestació, el PEC del projecte, les necessitats del cas, etc.

4- És un cas en què vist des de l'experiència de l'educador; va exigir posar-se en joc

emocionalment. Ja sigui perquè des d'un principi es tractava d'un jove al qual coneixia, o bé perquè part de les situacions compartides van ser d'una intensitat tal que va ser impossible mantenir certa distància alhora que s'establien vincles que facilitessin el treball.

5- La decisió de l'educador de donar per acabat el procés d'acompanyament és una decisió que sempre és difícil. Tendim a creure que donant més i més oportunitats les coses es caminaran. I unes vegades és així; però la decisió ha de ser una decisió pensada, contrastada i basada en criteris educatius.